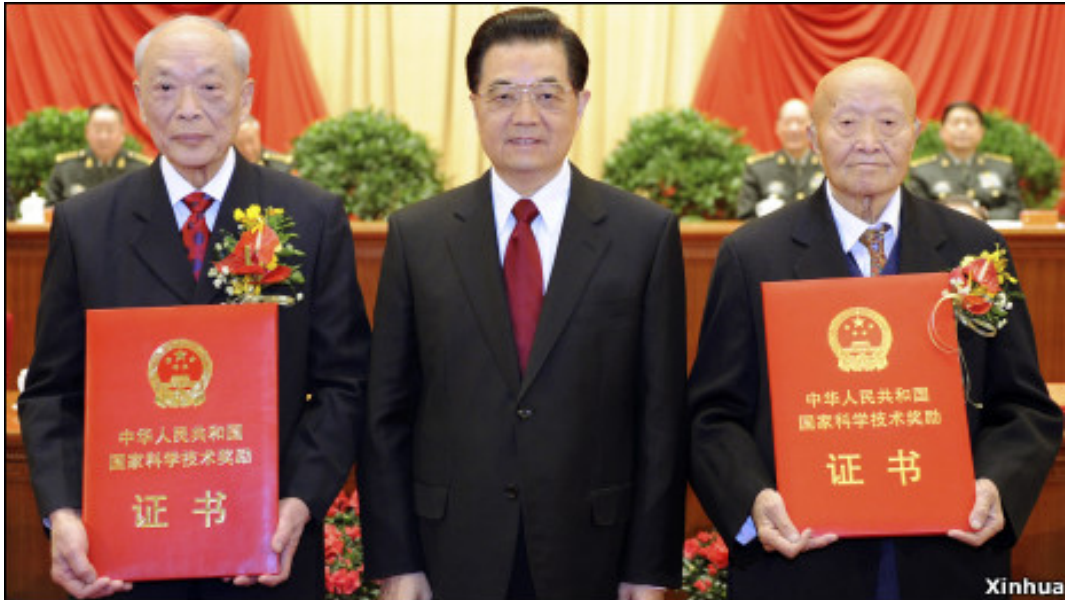

Có họ c gia Trung Quốc đánh dấu năm 2000 là năm s c ma nh Hoa Kỳ lên t i đi nh điề m.

Ta i Trung Quốc có nh ng ng ì tin rằng Hoa Kỳ đang yếu thế

Khi ông Barack Obama lên làm Tô ng thống Mỹ, mô t trong các u tiên củ a ông là ca i thiê n quan hê v i Trung Quốc. Nh ng nay, tr c khi Chu ti ch Hô C m Đào sang thăm Washington, quan hê Mỹ - Trung đang xấu đi ch không tốt h n.

Các quan ch c củ a chính quyền Mỹ ca m thấy nh ng nỗ l c củ a họ nhằm v n ra bắt tay Trung Quốc bi hất bo .

Điều trư trêu là hồi năm 2007, Chu ti ch Hô C m Đào đã nói v i các đ i biê u d ã Đ i h i Đ i ng C ng sa n Trung Quốc lân th 17 rằng n c này cần đầu t nhiê h n vào quâ n l c mêm, vào s c hấp dẫn củ a chính mình.

Trung Quốc đang nhàn nhàn Hoa Kỳ yêu cầu

Tác Giả: Joseph Nye Giáo sư Đa i ho c Harvard, Hoa Kỳ
Thứ Ba, 18 Tháng 1 Năm 2011 13:48

T quan đi m cu a quốc gia đang có nh ng b c đi v n ra, cao rô ng ca về kinh tế và quân s , đây th c là mô t chiến l c khôn ngoan.

V i các n c nhằm biến Trung Quốc thành mô t quốc gia đáng m n, đi cùng v i s trỗi dâ y cu a 'quyên l c c ng', về quân s và kinh tế, Trung Quốc nhắm t i chổ gia m đi lo s và các xu h ng nhằm cân bằng la i quyên l c Trung Quốc vốn có thê na y sinh ra c các n c l ng gi ng.

Nh ng cách hành x cu a Trung Quốc thì la i trái ng c h n, và năm qua là mô t năm t i cho chính sách ngo i giao chi có mô t n a này cu a Trung Quốc.

Chu nghi a dân tô c đang lên

Trong nhiều năm, Trung Quốc đã làm theo l i ông Đă ng Ti u Bình, đó là gi m mình thu thế.

Nh ng vì phu c h i kinh tế thành công sau suy thoái, Trung Quốc đã v t qua Nhâ t Ba n, tr thành nên kinh tế th nh thế gi i.

Trình diễn mô hình tàu vũ trụ nhân Quốc kháng Trung Quốc h i năm 2009

Cùng lúc, sự phụ thuộc lẫn nhau của nước Mỹ đã khiến nhiều người Trung Quốc nhầm tưởng và kết luận rằng Hoa Kỳ đang xuống dốc.

Cách suy tính này, còn lại với chúng ta nghĩa dân tộc đang dâng lên tại Trung Quốc trong quá trình chuyển biến chuyên quyền là cho thế hệ lãnh đạo ở thế năm vào 2012, đang khiến những người Trung Quốc muốn có một chính sách ngoại giao cứng rắn hơn.

Năm 2009, Trung Quốc mới chỉ tụt hậu là đã thành công trong quá trình thoát ra khỏi suy thoái kinh tế toàn cầu với tăng trưởng 10 phần trăm.

Nhưng nhiều người Trung Quốc tin rằng nay đã là thời điểm có một sự dịch chuyển trong cán cân quyền lực quốc tế, và rằng Trung Quốc cần phải tỏ ra ít lắng nghe các nước khác hơn, kể cả nước Mỹ.

Các học giả Trung Quốc bắt đầu viết về sự xuống dốc của Hoa Kỳ.

Một ví dụ đưa ra năm 2000 là điểm yếu của nước Mỹ đã trở nên tồi tệ.

Người ta nay khinh thị Phương Tây, từ giới lãnh đạo cho tới giới khoa bảng và dân thường / GS Khang Hiên Quang

Giáo sư Khang Hiên Quang tại Đại học Nhân dân Bắc Kinh cho rằng: "Người ta nay khinh thị Phương Tây, từ giới lãnh đạo cho tới giới khoa bảng và dân thường".

Quan điểm này của Trung Quốc là một sai lầm nghiêm trọng và Trung Quốc chưa thể có khả năng bằng nước Mỹ về kinh tế, quân sự cũng như quyền lực mềm trong những thập niên sắp tới.

Tuy thế, chính sät tä kiêu quá mäc trong đánh giá quyền läc, cäng väi caäm giá bất an trong các vấn đề näi bä, khiến chính sách đối ngoäi cuäa Trung Quốc trong hai năm qua trä nên cäng rắn hän.

Trung Quốc đã tính toán sai khi räi xa chiến läc khôn ngoan cuäa môät cäng quốc đang lên, và làm sai hän läi căn dän thông thái cuäa ông Đäng Tiäu Bình rằng näc này cần tiến lên thän troäng và "khôn khéo cúi đầu".

Nhäng caäm quan bên ngoài về Trung Quốc, cho dù sai, là điều có tác đäng.

Thái đä mäi có cuäa Trung Quốc đã làm chính quyền Obama phät ý.

Chuyến thăm cuäa Tôäng thống Obama sang Bắc Kinh hồi tháng 11/2009 đäc Trung Quốc dần däng và xä lý khá thô; näc này cũng phaän äng quá mäc träc cuäc gäp cuäa ông Obama väi Đäc Đät Lai Laät Ma, và träc vuä bán vũ khí cho Đài Loan đã lên kế hoäch từ lâu träc đó.

GS Joseph Nye nhiều lần sang châu Á và ðäng đến caä Viät Nam ðä thuyết giaäng về 'quyền läc mềm'

Khi đäc hoäi vì sao hoä phaän äng maänh nhä vàä träc nhäng điều trong quá khä hoä chấp nhän, môät số ngäi Trung Quốc ðäp tra: "Vì träc ðäy chúng tôi yếu hän".

Quan chức chính quyền Obama bắt đầu tin rằng các cố gắng nhằm tái hợp tác và hòa giải sẽ chỉ được Trung Quốc diễn giải theo hướng Hoa Kỳ đang xuống dốc.

Trong khi lên gân của Trung Quốc cũng đang ảnh hưởng tới quan hệ của nước này với các quốc gia khác.

Chính sách tại vùng biên giới Nam Trung Hoa của Bắc Kinh đang khiến các nước Asean lo sợ; và thái độ quá mức của họ trước hành động của Nhật Bản trong vụ đảo Senkaku đã chấm dứt hoàn toàn hy vọng của đảng Dân Chủ Nhật, muốn có giao hảo gần gũi Trung Quốc hơn. Dù vậy, chính quyền Naoto Kan nay xác tín là liên minh với Hoa Kỳ.

Bắc Kinh cũng làm phật ý Hàn Quốc vì không chịu phê phán vụ Bắc Triều Tiên bắn pháo vào hòn đảo của miền Nam.

Trung Quốc làm Ấn Độ bối rối về vụ biên giới và hồ chiếu, và chỉ làm mình thêm xấu mặt tại châu Âu và các nơi khác với cách phản ứng quá trớn khi giành giải Nobel Hòa bình được trao cho nhà bất đồng chính kiến đang ngồi tù, ông Lưu Hiên Ba.

Tất cả những điều này sẽ tiếp tục ra sao trong năm nay?

Có nhiều khả năng các lãnh đạo Trung Quốc sẽ giảm bớt thái độ cứng rắn đã làm họ phẫn nộ giá đắt.

Chủ tịch Hồ Cẩm Đào nêu ra mong muốn hợp tác trong lĩnh vực chống khủng bố, ngăn ngừa phổ biến vũ khí nguyên tử và công vũ cho năng lượng sạch sẽ giúp cho việc giảm thiểu.

Nhưng các nhóm đặc quyền tại Trung Quốc trong ngành xuất khẩu và trong Quân Giải

phóng sẽ hạ n chế m ở i h p tác kinh tế và hạ i quân.

Quan tro ng h n, vì chu nghĩa dân tô c đang dâng cao trong giới blogger Trung Quốc, sẽ rất khó để các nhà lãnh đ o thay đ ở i đ ng lối m t cách m nh mẽ.

Chuyến thăm cấp nhà n c củ a ông Hô sẽ giúp ca i thiê n vấn đề, nh ng bang giao hai n c sẽ vẫn còn khó khăn ch ng nào ng i Trung Quốc còn bi căn b nh a o t ng rằng Hoa Kỳ đang xuống dốc.

Giáo s Joseph Nye gia ng đ y t i Đại i ho c Harvard và là tác gia cuốn 'The Future of Power'. Ông cũng t ng gi ch c Th tr ng Quốc phòng và An ninh Quốc tế, và củ u Chu t ch Hô i đ ng Tỉnh báo Quốc gia củ a Hoa Kỳ.